«Sincer, vrem să supraviețuim aici, la Tiraspol»

De vorbă cu domnul Petru Ion Tolocenco, prorectorul pentru instruire de la Institutul pedagogic din Tiraspol.

Domnule Tolocenco, într-un interviu realizat cu rectorul Institutului pedagogic din Tiraspol domnul Mihai Tudose Coșcodan, publicat în ziarul «Făclia» la începutul anului 1990, ne-am oprit la problemele Institutului ce se vor rezolvate în timpul apropiat. Ce ați reușit să realizați?

— Tot sau aproape tot. Am scos din rolul de «cenușăreasă» românizarea procesului de învățămînt.

A avut loc concursul pentru cea mai bună lucrare didactică. Toate lucrările metodice (mai mult de zece la număr) au fost editate în grafie latină. Am primit un ajutor substanțial de la tipografiile U.S.C. și a Institutului politehnic din Chișinău. Din numele Institutului nostru le mulțumim frumos.

Colaborăm intens cu instituțiile de învățămînt, în special cu Universitatea din București și cea din Iași. Pentru a efectua practica pe teren, anul acesta s-a deplasat o echipă de la noi formată din 12 studenți și 2 lectori. La conferințele științifice ce au avut loc la universitățile din Iași și București, au participat din partea noastră 8 lectori de la facultatea de geografie, 2 lectori de la cea de matematică. Un student de la facultatea de matematică a prezentat un referat ce s-a bucurat de succes la colegii români. Doi studenți geografi și un student biolog își fac studiile la Universitatea din București. În ianuarie 1991 vom face împreună cu rectorul un drum lung prin România pentru a acumula experiența organizării și dirijării procesului de învățămînt la noi. Împrumutăm experiență și din Italia. Domnul docent Cozari s-a aflat pe parcursul a 10 luni la Universitatea din Jenoua.

— Ce se face concret pentru acei rusofoni de la Institut, care doresc să învețe limba română?

— Avem o idee frumoasă pe viitor. Am format o grupă din 25 de studenți rusofoni care vor preda limba română în școlile cu elevi ruși. Această grupă o vom trimite la anul viitor să-și facă practica de producție la Iași pentru acumulare de experiență. La toate facultățile e obligatoriu cursul de limbă română. Studenții de naționalitate rusă sînt obligați să învețe limba de stat în 200 ore.

— În interviul cu domnul rector mi s-a comunicat că ați avut multe probleme cu acordarea căminelor pentru studenți. Din acei 3.000 studenți care aveau nevoie de cămin, l-au primit doar 1.560. Care e situația în anul acesta?

— Situația s-a îmbunătățit de la sine. A scăzut admiterea cu 75 de studenți. Căminele mai vechi au fost reparate și s-au mai adăugat cîteva zeci de locuri. Acum aproape toți studenții beneficiază de cămin. Facem tot ce depinde de noi în pofida faptului că atitudinea autorităților orășenești este ostilă.

— Anul acesta la 1 octombrie ați sărbătorit 60 de ani de la întemeierea primului Institut pedagogic din Tiraspol, — așa se numea el la început. Cu acest prilej vă felicităm și noi, redacția «Tineretul Moldovei». Dar cum se va numi Institutul de acum înainte, căci, v-ați dezis de denumirea «Taras Șevcenco».

— Cu schimbarea denumirii Institutului nostru nu ne grăbim. S-a discutat în presa republicană și în gazeta Institutului «Lumina» această problemă. Sînt diferite păreri. Unii susțin să lăsăm vechea denumire «Taras Șevcenco», argumentînd că ucrainenii ne-au ajutat mult la întemeierea lui. Alții propun să schimbăm denumirea, fiindcă avem personalități de seamă și la noi în republică. Ei numesc pe Nicolae Milescu Spătaru, Dimitrie Cantemir... În sensul acesta eu cred că trebuie să-l numim ca la începuturi, dar fără numeralul «primul». — Institutul pedagogic din Tiraspol.

— Știm cu toții că printr-un decret ministerial a fost lichidat Institutul de perfecționare a cadrelor din Tiraspol ca fiind nerentabil. Se propune ca el să fie trecut sub egida Institutului pedagogic. Care-i poziția dumneavoastră în această chestiune?

— Noi am fi bucuroși ca această idee să fie realizată, dar «ideea» nu ne salvează, fiindcă Institutul de perfecționare a cadrelor are la dispoziție doar zece auditorii, un profilactoriu, o cantină, o sală de festivități...

Autoritățile din oraș cer ca susnumitul Institut să rămînă, fiindcă colaboratorii lui vor ajunge șomeri. Mai mult chiar, ei cer ca în încăperile lui să treacă proaspăt deschisa universitate, care e fără acoperiș. Dar acolo la Institut au lucrat lectori care nici n-au «mirosit» ce înseamnă a fi pedagog. Majoritatea dintre ei sînt rusofoni. Obiectul «Istoria neamului» l-a predat un lector fără cunoștințe în acest domeniu. Îl știu, fiindcă a terminat la Institutul nostru facultatea de fizică cu o notă suficientă. Noi sîntem pentru aceea ca în locul susnumitului Institut să se deschidă prima școală medie moldovenească la Tiraspol. Există, doar 6 clase moldovenești care își au sediul în holul unei școli ruse. Dacă ar fi deschisă o asemenea școală, noi ne-am lua obligația să ajutăm «noua școală» cu finanțe, iar studenții și-ar face acolo practica de producție.

— Părinții care și-au dat copiii la Institutul pedagogic din Tiraspol sînt permanent neliniștiți de soarta lor. Evenimentele de la Tiraspol petrecute în ultimele luni sînt un motiv serios în acest sens. Ce aveți de gînd să faceți mai departe?

— Sincer, vrem să supraviețuim aici la Tiraspol, fiindcă propaganda desfășurată împotriva moldovenilor poate să ne încurce la înfăptuirea procesului de învățămînt. Luna trecută am suspendat procesul de învățămînt de două ori. Ne-au blocat căminele unde se aflau studenții. Eu n-am avut dreptul să intru în cabinetul de lucru. Au stat santinele peste tot. Cu mare greu am pătruns în cămin ca să liniștesc studenții. A doua zi i-am trimis pe toți acasă. Dar nimeni dintre ei nu au luat parte la «votare». Nu știm ce ne așteaptă la anul viitor, căci mulți dintre părinți nu-și vor mai trimite copiii la învățătură aici la Tiraspol. În fiecare zi ziarele «Dnestrovskaia pravda» «Trudovoi Tiraspoli» ne bombardează cu materiale murdare. Ei vor să ne închidă Institutul...

— Deci, Institutul strigă S O S?...

— Noi SOS nu strigăm. Luptăm cu puterile proprii. Rugăm Guvernul și Ministerul științelor și a învățămîntului din R.S.S. Moldova să ia măsuri hotărîte față de toate nelegiuirile ce se petrec la Tiraspol.

Consemnare —
Andrei LANGA